

ПАРТЕА IX.

Чea de ne ӯршъ Domnie Гречеаскъ.

79. DOMNIEA лѣї МИХАІЛ ГРИГОРІЕ СДЦВ 1819.

Норніндъсе Калімах къ тоатъ кѣртеа са din Іашъ аѣ фост алеc din воері Ворпікъ Іопдакі Дръгічѣ, атвпче Спѣтар, ка сълъ житовъръшакъ пъпъ ла хотарвл църї ка Меймандар, ші жи Фокшені лѣї житвръкат Скарлат Воевод къ влѧть de самър, спре тѣлдѣшіре, чіпсте жи съпътоаре din партеа Domnіlor кътръ воері че житрече кафтанил, ші жи датъ аѣ сосіт Кайшакамії Сдцвлї, Постелікъ Іаковакі Риза ші Хатманъ Манъ, каре аѣ лзат Гъвернл асвира лор, пъпъ ла веніреа Сдцвлї жи лзпя лѣї Сентемвріе.

Ачест Domnіtoriѣ че с'аѣ тілзіт апої ші Етерістл, аѣ фост фечор лѣї Beizade Грігорі Сдцвл ші пепот лѣї Mi-хaiї Воевод Сдцвл че аѣ domnіt ла 1793, каре фъкъндъсе ҟіпере лѣї Ioan Воевод Караџе, жи Domniea 'лѣї de ла Валахia, с'аѣ тріймес ла Царіград de кътръ сокрвл съѣ, аців-тор лѣї Beizade Іоргъ Караџе фечорвл лѣї Ioan Воевод, ваш канѣ-Кехаїа фїнд ла Ноартъ ка съл повъцвеаскъ жи требіле Domnieї, сокотіндъл таї істед ші таї діпломат деңт дъпсвл, пентръ къаве пе лъпгъ ачесте ші фазорвл лѣї Халетѣ-Ефendi чел жигы Миністръ а лѣї Солтан Maxm旤 din аче епохъ.

Аша дар житрънд Mixaiї Сдцв жи релациеа Пріпчіпателор къ Ноарта, с'аѣ dat къ тотвл асквлтътор повъцвірілор лѣї Халетѣ-Ефедi асвира інтереселор тврчещi din Валахiea, ка-ре ле жи denilinea фъръ греятате пріп тіжлочіреа сокрвлї

съ ѿ Ioan Boevod, ші къ ачеасть джандаторіре ла прілежкыл
ваканції Domniei лві Калімах : ѿ добъндіт скавпвл Молдовій.

Къ тоатъ тречіреа джисъ че аве Халетъ-Ефенди ла Поар-
ть, къ грэй с'аў пътут іспръві ка съ еіе Сыдвл Domniea, фі-
нд къ джисъші Сълтанвл ъл прігоне din прічине сокръвлі съ ѿ
Караце, че сімді тазіліеа, маі de 'наінте, ші аў Фъщіт din
Валахіеа ла Свіцера unde с'аў ашезат къ тоатъавереа че adъ-
нась, шъкар протекторвл съ ѿ п'аў ліпсіт ал джандрента пріп Фе-
ліврі de кіпірі арътънд къ аў фост джип даштиліе къ сокръвл
съ ѿ към лаў сімдіт а фі хайн, къ ел аў лукрат джип фа-
ворвл Търчіеї, ші къ ръспанде джисфършіт джисъші деспре пърта-
реа лві че вітоаре джип окършіреа Пріпчіпатвлій. Ачесте джи-
диплекънд апої пе Сълтанвл л'аў джипръкат къ кафтап ші
с'аў ръндбіт Кайтакаміе дашъ каре с'аў порпіт ші ел джи-
къпізрат de о кърте фоарте помпоасть, маі стрълчітъ де-
кът ал тътврор Domnіlor. Поводнічій сеаў каї de кълъріе
съ све ла пътър de 12 ші ера чей маі джитъ армасарі de
раса Търчеаскъ, къ харшъле къ рафтврі ші къ тоатъ екіпа-
реа edікврілор domneші азвіте че Фъчеаў о прівілеще
тінгнать джип окій попорвлій кънд се джипіра ла вре-
зп алаіў de парадъ.

Кіпвл лві іаръш ера din фіре Фрътос ші съ пърта къ челе маі
скюнне хайне джип портвл фапаріоділор, чввчіле, шалвріле,
вланіле ші арцітвріеа съ пъте апредзі маі твлт de 8n мі-
lion de лей, тоате фінд лвате джисъ din Царіград пе кредіт пре-
към с'аў афлат пе брмъ, ші въндбіте джип веженій ла Кішінъвъ,
къ а зечеа парте маі дос din чеа че Фъче пептрэ къ п'а
авеа старе. Дашъ зрияре dap аў рътас пътгваш твлці пегъ-
ціторі din Царіград пріп emigrареа лві ші а фраділор лві din

статвріле Търчіе, іар кредитвл ачестві ом довъндіт
аколо віне din тотівал тречірі че аве ла Халет-Е-
фені джитъвл Міністръ ші а үелтвейлор пемърциніте фъкъ-
те къ ванії сокрвлві съв кът ай цъпнт Канкекаелъвл Ва-
лахіе ші апои фъгъдьнда Домніе дърій Молдовій, пентръ
каре съ ръспъндісъ ворва ла Портъ де нам ай джченіт а съ
арата лъкрареа дж фаворвл съв, ла порніреа са джисъ din Царі-
град кредиторій тай джисъннаці ай джинстерніт не впол Левіді
съ віе къ ел сире а ліквіда сокотеліле джитре фъпшій къ Дом-
нівл, не каре Съдвл джотрънд дж скажи л'аёв позміт касіер ал
съв, ші ла фънсъл джтра тоате іратвріле десчинате пентръ
Домніе, фъкънд джестві вані тай алес din madeава мазъ-
лілор ші а прівілігеділор, кърора леаёв джноїт кърдъле лъ-
тьад de фіеще-каре къте 10 леї, ші дела ачеї пої каре с'аё
фъкът о швадіме дж времеа са de ла 50 илиъ ла 100 de
леї днпъ стареа ші рапгвл фіеще-кързеа, съвъ тоталь че
с'аё ръдикат ла ви мілон, дар ви с'аё adнат tot din даръ
пентръ къ ай ізвакніт етеріеа Гречілор вибі проект тайкік ad-
нат ла Бъккредій де тай швадъ време, прекъм с'аё афлат
лъкрвл тай тързів.

Ачеастъ вире а лаї ви шефій інспіріонілор Гречі асніра
Търчіе, ка съші еманчінезе пънгъніца стръмощеск de сънт
стънніреа Сълтавлві проектат de ви джекіт тіши джитре
Гречі, ай фост пентръ съферінда Молдовій, адентат de Mi-
хайл Воевод Съдвл, каре de с'аї фі джинтрійт воїній лор de а
експоза Прінчінателе дж фронтреа рескоалей прекъм ай зре-
мат Александръ Воевод Съдвл ла Бъккредій, църіле ачесте
ръшъве нека икате de Търчі пепръдате de фъпшій, ші не-
стръмчинате ашиа de швадъ прін веженіе зрешть, джитре лонг-

іторій, неавънд пічі ып феліє de факліпаре Молдова ші Валахіеа къ теріторія Греchesк.

Ком аж дат апои тъна Свдбл къ фъшій, касъле етеріцілор с'аж стръмтат ып Капіталіеа Іашблій ші аж фундамент Емікарій ып квпріеві Молдовей, фундамент ші комітете Еліно-Гречеце ла фіеще каре тург de pezid пії а дінпітврілор, ші с'аж фундамент пе сценъ акторвл прімарій, ып Дѣка Греко-Болгар кроігор de поэтытъді, въпітвръзтор de лите, ұкъвъш де франте, квртізан емікар ші фундаментрат фундамент къ тоате талентеле адеменітоаре ла ръб, каре прі фаворвл кврдій с'аж фъкэт фаміліар тутврор содіетъцілор по-віле ші аж аданс а ұкъа ып рол din челемай фундаментать фундамент воері, ачеста ындатъ че аж възят персоналітатеа ла письма ла нале ші пре Молдовені не-жигріжіді деснре чіле ера Дѣка ші че венісъ съ факт ып Іаш ып індівид фъръ пічі о грехате матеріаль сеај політікъ, пічі пегздітор фінд пічі къ вре зи тіль de повледъ ып фаміліе, фъръ измаі cade Монсій Дѣка de ла Бъкремій, ръсъріт ып Капіталъ ка о чв-перкъ din глоій, с'аж апъкат пе сывт тънъ а адемені тоуді ар-паздій ші славеле воерілор, токміндій къ лефі марі din каре ле пінгъра къте ып че ындате, ші зі словозе пе ла стъ-пілі дзінъ че зі ұкра съ пе спіе секретвл кътъ піме, ші ып ындаторе сый адакъ щінцъ деснре тоате челе че съ фъ-че ып касъле воерілор ынде сложе пінь ыл - ва ла ла дънсевл.

Ачесте тъсэрі ынсъ орі кът de тайнік съ фъче, ляквл пі ера de фіре ка съ ръмъе недескоперіт твлтъ време, тай алес къ аве а фаче къ класа de ծос, къ чел тай дістрымат попор'a славілор ші а арпазділор вагабонзі din тоатъ лямеа. Ачестіа, ким с'аж възят къ вані ып тънъ ші сиріжіній de

и тоа ачеста D^eка, че съ зіче къ аре лъзі de галвій, аж прінс а се да ла ведіе, а фаче вльстътъї каре вна къте вна ръспъндіндесе житре локхіторі аж жичепѣт а съ лъді ворба къ житр'о зі аж съ тае пе жідові ка съ нз тай фіе попорвл ачеста житре крещій ші съ ле еіе аверіле, секрет дізвъліт ла d^egeana впії жідов de ла о слагъ че съ трекъсъ къ ведіеа ші нз'л тай крedita евреял d^eпъ съвърширеа монедій. Andatъ дечі аж жичепѣт а ферве ворба аста жи Іаші, ші фръташій пегвіторі de націеа лор, adspnъндесе парте ла Консълаџі de а кърора протекіе атърпа, парте ла къшара господ, каре атъра жи аче време жідовій раеле, аж червт черчетаре ші сігврандіеа екістендеа лор de ла Гъверн. Аної Кътърашіл Постелікіл Іанк^h Скіна фінд къшпат къ Свід^g, і аж жикредіннат съ нз айе пічі о гріжъ de ворба впор ведъвій ші къ ва пнне ла кале прічіна стърпінд прін че ле тай аспре тъсірі вагавонзій din даръ. Dar Aga, d^eпъ поте ле Консълаџілор аж прінс а черчета къ енердіе лакрвл, бршърінд ворвіле din лок жи лок, пнпъ аж жикредіннат обършиеа лор жи каса D. D^eка зnde аж контеніт а тай тішка чева, фіндій рвшіне de жисьші ел съ гъндеаскъ асемінеа лакрвл пентрэ Moncіe^h D^eка, ші съ къеа къ с'ај потрівіт стърнітврілор жідовещі пе ворба ведъвілор, прекът с'ај ші лінішіт d^eпъ жицълеїреа че аж авэт къ фынсъл фыгъдіндій къ ва жи фрънна пе ариавтвл лай, че с'ар фі лъвdat кътръ вп пріетіп ла кеф асіпра жідовілор, жибатсрінділ съ нз тай жибръзлеаскъ а ръсфла ачест феліж de ворбе тэрврътоаре, Dоженінд жись tot o датъ ші пе Aga жи пітереа пріешъглай че аве, ка съ нз тай deie атъта образ ідеілор пе каре ла Бакрещі ті тратав тай ръж de кът Ціганій.

Къ тоате ачесте Moncіe^h D^eка жи впелтіреа лай н'ај

ліпсіт а ля осебіте тъсврі, възінд къ треаза нѣ терде віне към
аѣ фост апъкато, темъндсе таї алес съ нѣ віе ші ла
брекіле Торчілор, дечі аѣ конфедіат не ачеі къ бртърі реле,
прін челе таї дніцъленте тъсврі скодінді din рецистръл съд,
асеміна ші Ara, днінь поронка Сандвлі, не каре тъл санърасъ
Фоарте тълт тішкагаеа бреслій жідовілор, нѣ контенеа зі ші по-
анті а тъла прін кафінеле ші кръште стрінгъл вагабонзії ші
жнікізъндія ла вартъ о темнідъ, de ыnde апоі нѣ съ таї щіе че
с'аѣ фъкот. Бртъндсе лакръл ачеста tot къ аша ръндзеалъ de
ла Септембріе а анулі 1820 кънд аѣ веніт ѧп Іаші Въка
пънъ ѧп поантеа de 21 Феврваріе а анулі 1821, че с'аѣ
тъет търчій ла Бейлік ші ѧп tot къпрінсъл Прінчінатвлі, каре
ѧпрецирърі къ бртареа лор съ ѧпсъннеазъ таї пре ларг ѧп
тішпл революції гречещі, пшітъ Етерія.

Гъвернъл Сандвлі, de ла ѧпченіт пънъ ѧп бртъ, н'аѣ ѧп-
фъдонашт алта ѹърій декът аввздрі, планъл ачестві стънъ-
нітор аѣ фост кроіт не dizvракат de към аѣ ѧптрат ѧп
Молдова, ші добада чеа дінтъ ера къ ръзврътеа сателе каре
прін یсправлій Гречі ле ѧптеца аснира пропріетарілор ші а
носесорілор съ жълзеаскъ, пентръ ка съ eie de тоатъ жалова-
къте 4 ръвіеле шопетъ търчеаскъ, нїнд Логофѣтал 2-ле не фра-
теле Мърії сале Костакі Сандвлі. Бртареа ѧпсъ ачеаста а Гъвер-
нълві, атъта ресквльрі аѣ прічиніт ѧп царъ, de н'ші пште
къвта оаменій інтересъл илагъріе не ла тошій, фїнд къ ло-
квіторій тъла безметічі din лок ѧп лок, ші дртвріе съ ѧп-
лъсъ de оаменій ка ші ѧліціле орашвлі de сътеній, пънъ аѣ веніт
стънъніреа ла підце стрънсорі серіоазе аснира царапілор, ші
аѣ н'с ѧп лакраре фаланга, прін каре кіп авіе с'аѣ пштет по-
толі згомотвл din царъ ші с'аѣ ѧптродес ліпішдеа ѧп Прін-
чіпат. Пе бртъ аѣ брмат дъріле тазълілор, деспре каре с'аѣ

арътат тай днайште ші днсфършт ресъматріле че леаѣ съ-
іт ла прецзрі фоарте таре, днпъ спорвл adaос ла фіенде ка-
ре din тръпсъле, афаръ de поші каре леаѣ dat асвпра впї Скѣ-
фа din Бакрещі, че цъпса ші мензлзріле Валахіе, фінд
жндулес къ Етеріші ка съ айе експедиціле дрѣмбрілор дн
тъна лор. Днпъ еніграпеа днсь а лві Mixaiѣ Воевод, ан-
трепріорвл постелор Скѣфа, Грек de орішпъ, аѣ стръпс
тоці каї постелор din Молдова, каї а църї, ші іаѣ
трекът дн Басарабіе вълзъндѣ пе сокотеала са, къ пре-
цзрі жндоціте, дар фъръ съ айе вре вп фолос пъпъ днсфър-
шт, прекът нв с'аѣ алес пімікъ de тоці ръпіторії времії ачеіа,
каре аѣ фігврат дн Молдова къ ролврі днсъшнате, атът дн
Етеріе кът ші дн времеа Търчілор.

Конфюзіеа ші перъндзеала дн цартъ с'аѣ порніт пе ла
Август, ші аѣ цъпят пъпъ ла ізвѣкніреа революціей дн Ге-
нап, tot спорind, пентрѣ къ Mixaiѣ Bodь Съдзл ера окніат пътai
de интересъл Гречілор ші de а лві, ківзгіндѣ вор еши дн капът
din фередевл ачел таре дн каре днтрась, ші днтрече пе deа-
свпра крещетвл, пвцін пъсъндѣ de че свферे пътънівл
Молдовій дн времеа admіністрадіе лві. Іар днпъ веніреа
Іисілантешілор de песте Прѣт а лві Александръ къ фрате-
ле съл ші вп Іоспістісъ, Адістант, а лор Маврофор, Съдзл
с'аѣ декларат de Етеріст, adnпnd тоці воерій дн Спѣтърія
че таре а кврдї, ші фъкъндвле кввънт ка съ днвръшезе
ші ei партіда ачеаста а Гречілор, къ пріп ачест тіжлок
ар пътіа pedовънді еліверареа църї de ла Търчі, фъкъндзе
аліеадї Гречілор ші алте de асепнене andemпрі політіче,
днкінвнд пе Гречіеа ка о днпъръдіе формать ші аціпесь
дн тоате пътеріле ei челе античе. La каре, вълзінд къ Мол-
довеній нв даѣ піч вп ръсніас, днпъ обічейл лор, кънд нв

ле віне ып лзкръ ла сокотеаль, фінд стръмгорії din dozъ пърді, de фріка лві Сюз адекъ ші de ne adontarea иланвлі че нв ера de фел потрівіт ка съ'л пріітеаскъ, леад сиус фисфършіт къ ел се днче din царъ ші къ лась окъртвіреа ып тъна воерілор, преквіт с'аў ші порніт днпъ ачеаста а тріеа зі, треквінд Прятвл не ла Сквлепі ып лвна лві Март, кв тоатъ квртеа ші екпаіага лві, dominind ып an ші чіпчі лвпі ып Молдова.

Атвичі ера прілеж ка Молдовеній съ'ші тънтве цара de Гречі, дакъ лва тъсврі енергіче ка съ ып търеаскъ граніца de ne Прят съ опреаскъ кврцева загавонзілор din Роея ші не ачеі din Moldova съ'і deie песте хотар ка съ шеаргъ unde аве съ deie ръзвоівл Тврчілор, фінд кв тоатъ стреін інтересвл лор ачела de a Прінчіпалелор, кът ші а Тврчіеі de Аппъръдіеа Череаскъ а Кінезілор, ші днпъ ырмаре скъпа атвичі Moldova de веніреа Епічерілор ші de пръдъчівіле че аў фъкот ып трънса, Боеї ысь, квт с аў денъртат стъпъніторвл лор din скаби ші аў възт ne Іисілант viind din Роея кв тоатъ світа лві чевіфор- матъ че л'аў ырматъ ып арматъ аў фъкот жалбъ ла Аппъратвл Александр 1 черънд ацівтор ка съ скапе пътъніціл Moldoviі de ып кълкареа Гречілор, ші а стреінілор de тоате паді- іле ка протектор църілор ачестора че ера, тріітєцънд жалова ып съшітъ кв ып секретар а Консулатвлі Ресеск апът Гри- горі Івановіч, ші гъсінд ne Аппаратвл ла конгресвл de Лай- баҳ, ачеста леад тріітес ръспівіс: съ се adpeceze кв асемі- пеа черіре ла Сбзераанвл лор, фінд къ Роея нв съ амес- текъ ыласеніеа неквіїні а Гречілор din Тврчіа, фінд de даторіе а Порці а ынфъръна ревелій ресквіладі асупра ей.

Атвичі с'аў конфузіет кв десьвършире тоці воерій, че с'аў nedеждіт ып ворвіле лві Іисілант ші а Гречілор, квръ тъ ыпкредіндась, къ ощіле Ресеск аў съ віе днпъ днпші съ

окупе Прінчіпателе, ші къ ръзбоівл ера прокламашт Аптр
Търчіеа къ Росіеа. Къпоскънд дечі Дъмпіалор үізкъріеа по-
літікъ че брта ла тіжлок, ші къ ачеі іскъліці. Жп жалова
Аппаратылві Александров аж съ фіе ръз възгіді de Сълтапыл,
с'аѣ хотърът а фыці песте грапіцъ, Аптре каре Фігвара маї
Житыі Мітрополітъл, апої епіскопъл de Roman Герасім, ші
чеі маї потавіл din боері. Andать дечі с'аѣ ші порніт үпій Жп
Бъковіна алдій Жп Басаравіеа, прекът ле чере інтересъл фі-
еще-кърбea, Жись фоарте къ греѣ скъпънд чеі тълці пріп
стръжіле Гречію, каре пъсеръ стънтишіре не тоате драмы-
ріле, ші пе ешіріле din Іаші ка съі опреаскъ.

Пъпъла ачест момент апої Съцвл, de ші ера Фыціт ші Жп
карантина ръсаскъ тот маї къзта требіле үпій, Аптрінд ана-
форале ші дънд dezлегърі поропчітоаре, Жп орі че се адпеса
боері кътръ дънсъл. Аїзигънд а фі застава Съклепій о Жп-
вълзаль de поатор, че ны се дешерта зі ші поантे пептру
къ пе лънгъ ачесте маї словозі Съцвл ші декретърі de бо-
ері пептърате, че съ кема, пітачі, ші ны с'аѣ үпіт Жп
самъ дъпъ рестаторічіреа лецивітє оқъртвірі.

Жп зілеле Съцвл с'аѣ Жпфінцат пептру Житъеаші датъ
театръ Жп Іаші de сочіетате Жп касъле Хатт. Костакі Гі-
ка, зnde фічеле ші фій чэлор Житыі боері елеві а кърсълві
de Жпвълтъръ дескіс Жп літва Натріеі, ренрезентат чеа
Житъеа датъ піссе Ромънеші, тот агънче акторі петці ста-
торнічіндасе Жп касіле Кантій de ла Копоѣ астъзі а докто-
рвлві Перецъ ші аж үпіт пъпъ ла Етеріе, фінд маї din ве-
кій пътai волтіжерій, панораміле, менажеріле ші фігваріле de
чезарь, каре десфъта побледа ші пълнікл Жп тречіреа лор
пріп Іаші, прічинінд тълтъ admіpare ші тълдъшіре сочі-
тъцій, рапе орі съ ирлеже Жись съ віе къте ғп скамотеор
жідов орі неаму каре апої Фънч върф петречірілор.